

توصیف دوره‌ی آموزشی روش‌های پیشرفته ارزیابی و درمان اختلال بلع

جمعیت هدف: دانشجویان دکتری تخصصی گفتاردرمانی

مدرس: دکتر زهرا صادقی

پیامدهای یادگیری پایان دوره (در پایان دوره، دانشجو قادر خواهد بود ...):

۱. با آناتومی، مسیرهای عصبی و فیزیولوژی بلع طبیعی آشنا شود
۲. با بیومکانیک و کنزیولوژی عضلات درگیر در بلع آشنا شود
۳. با تئوری‌های مختلف کنترل عصبی بلع آشنا شود
۴. با ابزارهای رایج و نوین ارزیابی بلع آشنا باشد (MASA, VFS, FEES,...)
۵. با اصول و مبانی الکترومیوگرافی و تفسیر آن در ارزیابی دیسفاژی آشنا باشد
۶. نقد و بررسی پروتکل‌های درمان رایج در اختلال بلع بزرگسال
۷. با اصول تحریک مغزی در درمان اختلال بلع آشنا باشد
۸. آشنایی و نقد پروتکل‌های درمان مکمل در دیسفاژی بزرگسالان

محتوای آموزشی دوره:

A. سرفصل‌های آموزشی دوره:

(مطالب نظری)

۱. با آناتومی، مسیرهای عصبی و فیزیولوژی بلع طبیعی آشنا شود
۲. با بیومکانیک و کنزیولوژی عضلات درگیر در بلع آشنا شود
۳. با تئوری‌های مختلف کنترل عصبی بلع آشنا شود
۴. با ابزارهای رایج و نوین ارزیابی بلع آشنا باشد (MASA, VFS, FEES,...)
۵. با اصول و مبانی الکترومیوگرافی و تفسیر آن در ارزیابی دیسفاژی آشنا باشد
۶. نقد و بررسی پروتکل‌های درمان رایج در اختلال بلع بزرگسال
۷. با اصول تحریک مغزی در درمان اختلال بلع آشنا باشد
۸. آشنایی و نقد پروتکل‌های درمان مکمل در دیسفاژی بزرگسالان

(مطالب عملی)

۱. آشنایی با پروسیجر استفاده از دستگاه FEES و کسب مهارت در استفاده از آن و تفسیر اطلاعات بدست آمده
۲. آشنایی با پروسیجر استفاده از Vital steam و کسب مهارت در استفاده از آن در درمانی دیسفاژی بزرگسالان

B. رفرنس‌های آموزشی دوره:

1. Carrau, Ricardo L., Thomas Murry, and Rebecca J. Howell, eds. *Comprehensive management of swallowing disorders*. Plural Publishing, 2016.

2. Michou, E., Sasegbon, A., & Hamdy, S. (2018). *Direct and indirect therapy: Neurostimulation for the treatment of dysphagia after stroke*. In *Dysphagia: Diagnosis and Treatment* (pp. 731-761). Cham: Springer International Publishing.

3. Langmore, S. E. (2001). Endoscopic evaluation and treatment of swallowing disorders.

4. Knotkova, H., Nitsche, M. A., Bikson, M., & Woods, A. J. (Eds.). (2019). *Practical guide to transcranial direct current stimulation: principles, procedures and applications*. Springer.

متدهای آموزشی دوره:

سخنرانی، بحث و گفتگو، پرسش و پاسخ، یادگیری مسئله-محور^۱، یادگیری مورد-محور^۲، یادگیری فعال فناورانه^۳

تعداد ساعت / واحد آموزشی:

۱۷ جلسه ۲ ساعته / ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

جایگاه‌های آموزشی دوره:

کلاس درس، بیمارستان

ارزشیابی‌های دوره:

پرسش و پاسخ، تکلیف، میزان مشارکت در حل مسائل گروهی/مطالعه مورد بالینی، کار عملی و امتحان کتبی

طرح درس

نام درس: روش های پیشرفته ارزیابی و درمان اختلال بلع

اهداف پایان درس:

اهداف شناختی: آشنایی با نوروفیزیولوژی و بیومکانیک و کنزیولوژی عضلات بلع، همچنین کسب دانش در رابطه با تئوری های مختلف در کنترل عصبی بلع

اهداف روانی حرکتی: کسب توانمندی در خصوص نحوه ارتباط با بیمار دچار اختلال بلع، تعیین اهداف و شیوه های مداخله در اختلالات بلع بزرگسالان

اهداف نگرشی: علاقه مندی به ارزیابی صحیح و ارائه مداخلات درمانی علمی و متناسب در بیمار دچار اختلال بلع

برنامه ی جلسات:

جلسه	اهداف یادگیری	سرفصل های آموزشی	روش های آموزشی	فعالیت های یادگیرنده	جایگاه و زمان مورد نیاز	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۱	نورواناتومی و نوروفیزیولوژی ابلع طبیعی	* نورواناتومی و نوروفیزیولوژی * پاتوفیزیولوژی اختلال بلع در بیماری های عصب شناختی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱
۲	بیومکانیک و کنزیولوژی عضلات درگیر در بلع	* بیومکانیک و کنزیولوژی عضلات درگیر در بلع	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱

۳	بیماری های نورولوژیک مرتبط با اختلال بلع	* اختلال بلع دهانی-حلقی * اختلال بلع مری * اختلال بلع نورولوژیک	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱
۴	اختلال بلع و ارزیابی های روتین	* ارزیابی بالینی، آزمون های ارزیابی بالینی موجود، MASA و نورث وسترن و 50 mil	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱
۵	ارزیابی ابزاری اختلال بلع	معرفی FEES پروتکل اجرای آن یافته های حاصل و نحوه تفسیر آن	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ 1 ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۳
۶	ارزیابی ابزاری اختلال بلع	معرفی Videofluoroscopic Swallow Study پروتکل اجرای VFS شناسایی فازهای بلع در رادیوگرافی تفسیر یافته های حاصل از آن	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	رفرنس ۱
۷	درمان اختلال بلع	*روش های درمان جبرانی -تعدیل رژیم غذایی -تغییر وضعیت روش های درمان رفتاری تمرین های تقویت عضلات -روش های شاکر، مندلسون و	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در	کلاس درس؛ ۳ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱

			بحث گروهی				
۸	بررسی شواهد مرتبط با انواع روش های درمانی جبرانی و رفتاری	* مرور منابع در مقالات سیستماتیک ریویو	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۳ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	* رفرنس ۱
۹	درمان اختلال بلع	استفاده از درمان های مکمل تحریک الکتریکی محیطی و مرکزی در درمان اختلال بلع	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلاس درس؛ ۱ ساعت	پرسش و پاسخ در هر جلسه	رفرنس ۲ و ۴
۱۰	جلسات عملی برای مشاهده فرایند ارزیابی ابزارهای بیماران دچار اختلال بلع	* نحوه انجام ارزیابی ابزاری بوسیله فلوروسکوپی	مشاهده	پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلینیک	پرسش و پاسخ	رفرنس ۱
۱۱	جلسات عملی برای مشاهده فرایند ارزیابی ابزارهای بیماران دچار اختلال بلع	* نحوه انجام ارزیابی ابزاری بوسیله FEES	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه‌ی منابع معرفی شده، پاسخ به پرسش‌ها، مشارکت در بحث گروهی	کلینیک	پرسش و پاسخ	رفرنس ۳
۱۲	رفع اشکال، ارائه‌ی دانشجویان						

تکالیف دانشجویان:

مطالعه متون درسی، پاسخ به پرسش‌های مطرح‌شده در کلاس، ارائه گزارش کیس، شرکت در امتحان میان‌ترم و پایان‌ترم.

ارزشیابی درس:

- ۱- امتحان میان‌ترم (جلسه‌ی ۱۱): ۶ نمره
- ۲- ارزشیابی شفاهی؛ مستمر در طول ترم: ۲ نمره
- ۳- کار عملی: ۴ نمره
- ۳- امتحان پایان‌ترم: ۸ نمره
- ۴- ارائه‌ی خلاصه‌ی کتبی و ارائه‌ی شفاهی: ۲ نمره [اختیاری]